

Станислав ПЕТКОВСКИ

ЗАБРАНЕТО ПУШЕЊЕ - ЗАБРАНЕТО ЈАДЕЊЕ

Еве, во овие ноемвриски денови, кога денот се намалува, кога паѓаат температурите и кога сè повеќе може да се види, колку некои луѓе се "сморзуваат" од сопствената состојба, не можам да се отргнам од мислата на нашите 420.000 апсолутно сиромашни. Истовремено, само го констатирам она што во историјата го имам читано за моќта на колективната свест и учење, дека иако работите одат сè полошо и полошо, народот т.е. луѓето кои се сиромашни, само сè повеќе и со поголема апатија му се препуштаат на "ТОНЕЊЕТО".

Тоа и во психологијата е познато, дека поединецот се поистоветува со групата и ја презема нејзината судбина, независно од исходот и од судбината на групата. Се чини дека колективното, или грегаријатот (кон стадото) мотив е силен дотолку што и способните поединци, попрво ќе сакаат да ја делат во друштво истата судбина, отколку да ја нарушат сеопштата "хармонија" на сиромаштво, со некој свој индивидуален ПОТЕЗ. Од друга страна, "привилегираните" 1 процент, со анксиозност, дека било каква промена може да им ги наруши комодитетот и богатството, иако како поединци можат да дејствуваат, се дистанцираат и т.н. "потези" ги влечат на друго место од светот. Седат, некои молчат, некои се жалат, по некој се буни, но генерално СИТЕ ПРИФАКААТ.

Степенот на прифаќање на својата судбина е директно поврзан со НАДЕЖТА (од типот "Надежта последна умира!") и ОЧЕКУВАЊЕТО.

Надежта како категорија го отсликува оптимизмот кај луѓето. Оној кој во својата надеж гледа катастрофи, или деструкции е ПЕСИМИСТ. Но, својствено за ваква колективна надеж, во која се "сплотени" и ОПТИМИСТИТЕ и ПЕСИМИСТИТЕ е дека секој од својот аспект не се "ПОМРДНУВА". Првите

- оптимистите, не се "помрдноуваат" дека очекуваат подобри денови, но недостаток на ова очекување, за да се трансформира во НАДЕЖ е дека нема: Кој ден ќе е тој? Со кои средства се постигнува тоа? Кој ќе ја предизвика промената? и сл. Вторите - песимистите, нема да се "помрдат" поради тоа што ќе си ја кажуваат популарната поговорка ли, што ли е, "ОД 'БЕТЕР' ИМА И 'ПОБЕТЕР'!", или "НАВЕДНАТА ГЛАВА САБЈА НЕ ЈА СЕЧЕ!". Со други зборови, дека иако е лошо, било каква промена или бранување, може да предизвика и полоши состојби. Но, како и да е, никој ништо суштински не прави, не покрепува и само констатира или опишува (сега и јас спаѓам во таа категорија) и на крај им ја препушта одговорноста на оние кои СЕ И ОДГОВОРНИ за состојбата во нашата земја.

Во врска со очекувањето, кое повеќе е когнитивна категорија, наспроти надежта, која е повеќе емотивна, да видиме што би можело тука да има. Имено, за подобрување на општата состојба потребни се, значи одредени промени на системски план, промена на закони, инвестиции, иницијативи, коалиции и асоцирање. Точно, сите ние гледаме дека тоа и се случува, но прашањето се наметнува само по себе: Тогаш зошто и натаму тонеме? Се чини со ваков тип квазипромени се задоволува само когнитивниот дел од нашите очекувања.

Очекувањата, доколку се во однос на објективната реалност, тогаш и промените и интервенциите треба да се однесуваат на промена на објективната реалност. Но, ние повеќе имаме промена на формалната реалност, на ниво на хартии, декларации, законски уредби и сл. Дури и интервенциите од овој тип одат до таму што ФОРМАЛНО, дури и сега, од 1.1.2006 година, и ние како и сите други европски држави, ќе добиеме Закон за забрането пушење во јавни установи. Но,

дали ова навистина ни е потребно? Ќе се понуди некоја ваква "обланда" за поделба по табори: "пушачи" - "непушачи"; или "оние кои се за споменик на Тито и оние кои не се за него!", ќе се занимаваме со тоа, а нам и натаму, бавно, но сигурно, ни е сè полошо. Се чини дека со вакви промотивни закончиња, метафорично изгледа како за време на тонењето на "Титаник" капетанот да наредел сите патници од сите класи да јадаат заедно, а овие ќе се караат дали тоа е добро или не е.

Но, за да го примениме Законот за "НЕПУШЕЊЕ", треба прво да го повлечеме законот за "НЕЈАДЕЊЕ" на 420.000 лица. Наместо да гледаме на оние кои пушат да им наметнеме уште по "9" денари за да ја дополнат дупката во Буџетот, а онака "сеирџиски" на оние кои не пушат да им понудиме катарза, како се казнети пушачите.

И, вака во недоглед, примери и примерчиња има безброј за тоа како успеваме да се занимаваме со тривијални аспекти од општественото живеење, без базичното да биде средено и уредено. Наспроти тоа, декларативно на виртуелно ниво "НИ ОДИ СЕ ПОДОБРО И ПОДОБРО И СЕ ПОБЛИСКУ СМЕ ДО ЕВРОПА". Се чини и ова е убав наслов за еднократно оживување на НАДЕЖТА и ОЧЕКУВАЊЕТО, за на 420.000 луѓе полесно да им биде за гладот кој го чувствуваат - ќе одат за Европа.

Сепак, на крај би сакал да повторам еден мој афоризам, кој од искуството и од занимавањето со мојата професија ми се потврдува секојдневно: ЕДНА РЕЛАЦИЈА, ИЛИ ОДНОС НА ДВАЈЦА (партнери, љубовници, пријатели), ДОКОЛКУ ВО РОК ОД ЕДНА ГОДИНА НЕ НАПРЕДУВА, ИЛИ СЕ ОДРЖУВА НА ИСТО НИВО - НЕМА НИКОГАШ ДА НАПРЕДУВА. Така, ако по толку влади вака ни стои работата, со ваков начин на општествена уреденост, тогаш видете си сами до каде сме.